

TOETSINGSKADER krediet ECN-NRG

i. Wat is het probleem dat aanleiding is (geweest) voor het beleid? Is dit probleem nog actueel? Wat is de oorzaak van het probleem?

ECN heeft zich enige tijd geleden tot het kabinet gewend met een verzoek om een overbruggingskrediet. Aanleiding tot dit verzoek was aan de ene kant het negatieve effect van het in 2012-2014 langdurig stilliggen van de Hoge Flux Reactor (HFR) - in Petten - op de inkomsten van de Nuclear Research and consultancy Group v.o.f. (NRG), onderdeel van ECN. Aan de andere kant vloeide het verzoek voort uit de intentie van NRG om een herstelplan uit te voeren zodat de HFR en de overige NRG-installaties in staat zouden zijn om de komende tien jaar veilig en betrouwbaar in bedrijf te blijven. Het herstelplan van NRG bestaat onder meer uit een investeringsplan voor de installaties, uit acties gericht op verbeteringen in de organisatie en bedrijfsvoering van NRG en betere prijsafspraken met de producenten van (medische) radio-isotopen. Dit laatste sluit aan bij het Nederlandse streven om zogeheten Full Cost Recovery te realiseren.

Voor de financiering van het investeringsplan was ECN/NRG in gesprek met private financiers. ECN/NRG voerde hierbij aan dat er een haalbare business case is voor de HFR. Uit de gesprekken met private financiers is ECN/NRG gebleken dat deze pas bereid waren een besluit te nemen over een kredietverstrekking nadat er aan diverse voorwaarden is voldaan. Het bepalen van de exacte voorwaarden en het ten uitvoerleggen daarvan zou de nodige tijd kosten, waardoor private financiering naar verwachting op zijn vroegst eind 2015 zou kunnen worden geëffectueerd. Het verloop van de liquiditeitsprognoses stond het ECN/NRG echter niet toe om tot dat moment te wachten, reden waarom zij zich tot het kabinet had gewend.

ii. Waarom rekent de overheid het tot haar verantwoordelijkheid om het probleem op te lossen en waarom ligt de verantwoordelijkheid op rijksniveau en niet op decentraal niveau?

Private financiers kunnen geen uitsluitel geven over een lening binnen de termijn waarop ECN zekerheid dient te hebben en over de lening moet kunnen beschikken.

De uitvoering van de activiteiten uit het herstelplan is belangrijk voor een aantal publieke belangen, waaronder in het bijzonder:

- a. het behoud van onafhankelijk (toegepast) onderzoek, kennisverspreiding en innovatie naar vraagstukken op het gebied van energie in het publieke belang van een veilige, duurzame en leveringszekere energievoorziening, voor de Topsector Energie alsook de beleidsadviesing aan de rijksoverheid – alsmede het behoud van een gedegen nucleaire kennisinfrastructuur;
- b. het voorkomen van een tekort aan medische radio-isotopen in Nederland. Medische radio-isotopen worden gebruikt voor de diagnostiek en behandeling van diverse aandoeningen, of ziekten zoals kanker. Het kabinet vindt het daarom zeer belangrijk dat dergelijke isotopen in Nederland beschikbaar blijven; met het oog op de volksgezondheid;

c. de uitvoerbaarheid van internationale verplichtingen op het gebied van nucleaire veiligheid, de problematiek van nucleair afval en stralingsbescherming..

iii. Is de regeling a) ter compensatie van risico's die niet in de markt kunnen worden gedekt en/of b) het instrument waarmee een optimale doelmatigheidswinst kan worden bewerkstelligd? En heeft de regeling een beargumenteerde meerwaarde boven een kasstroom of subsidie?

Voor de financiering van het investeringsplan was ECN/NRG in gesprek met private financiers. ECN/NRG voerde hierbij aan dat er een haalbare business case is voor de HFR. Uit de gesprekken met private financiers is ECN/NRG gebleken dat deze pas bereid waren een besluit te nemen over een kredietverstrekking nadat er aan diverse voorwaarden is voldaan. Het bepalen van de exacte voorwaarden en het ten uitvoerleggen daarvan zou de nodige tijd kosten, waardoor private financiering naar verwachting op zijn vroegst eind 2015 zou kunnen worden geëffectueerd. Het verloop van de liquiditeitsprognoses stond het ECN/NRG echter niet toe om tot dat moment te wachten, reden waarom zij zich tot het kabinet had gewend.

Omdat er sprake is van een rendabele business case, het gaat om een investering die (meer dan) terugverdiend kan worden, is een lening het meest doelmatige instrument. Een subsidie is hier niet aan de orde.

iv. Is er al een andere garantie/wet/regeling die de verplichting ex-/impliceert?

Nee

v. Is bekend wat de mogelijke effectiviteit van de betreffende risicoregeling is?

Sinds juni jl. zijn wij uitgebreid door ECN/NRG geïnformeerd over het herstelplan van NRG en de liquiditeitsprognoses van ECN/NRG. Deze informatie hebben wij beoordeeld op bedrijfseconomische en technische aspecten. Hierbij is extern advies ingewonnen. Verder is gekeken naar de juridische vormgeving van en de voorwaarden voor een leningsverstrekking.

Bij de beoordeling van het kredietverzoek stond voorop dat er uitzicht moet zijn op een verantwoorde bedrijfsvoering en gezonde marktwerking. De al ingezette verbeteringen bij ECN/NRG, gericht op meer efficiency en soberheid, dienen met kracht te worden gecontinueerd. De uitzichten op voldoende opbrengsten uit de verkoop aan producenten van (medische) radio-isotopen en overige bedrijfsactiviteiten moeten zo overtuigend zijn dat aannemelijk is dat ECN/NRG de lening zal kunnen terugbetalen. Er heeft een externe toets plaatsgevonden van de nieuwe afzetcontracten van NRG met de voornaamste producenten van (medische) radio-isotopen.

vi. Wat zijn de risico's van de regeling:

- a. Hoe staan risico en rendement van de regeling tot elkaar in verhouding?**
- b. Wat is de inschatting van het risico op waarschijnlijkheid, impact, blootstellingduur of beheersingsmate?**
- c. Wat is het totaalrisico van de regeling?**
- d. Heeft de minister door middel van de gekozen institutionele inbedding van de regeling, ook als deze op afstand wordt uitgevoerd, voldoende mogelijkheden tot beheersing van de risico's?**

a- Er zal een markconforme rente in rekening worden gebracht aan ECN/NRG van 5,5%. Het rentepercentage is gebaseerd op het advies van een onafhankelijke externe adviseur (PWC). Dit percentage houdt rekening met risico en rendement.

b- Strategy& (voorheen Booz&Co) heeft in opdracht van EZ de business case van ECN/NRG beoordeeld en hieruit volgt dat er voor de HFR een positieve business-case is. Er zijn wel risico's, aangezien de installatie oud is en de omzet voor de looptijd van de lening slechts ten dele via afzetcontracten is gegarandeerd. Er is onderzoek gedaan naar de installatie. Fluor B.V. heeft in opdracht van EZ een audit uitgevoerd op de zogeheten Asset Management plannen van NRG, waarin de technische en organisatorische aanpassingen zijn vastgelegd. Fluor komt tot de conclusie dat er met de voorgenomen aanpassingen geen belemmeringen zijn om de HFR tot 2025 en de overige faciliteiten tot 2035 te bedienen. Uit deze conclusie blijkt dat dit risico niet hoog is. Mocht het risico zich voordoen, zal de installatie stil liggen.

De business case gaat er van uit dat ECN/NRG de verkopen van (medische) radio-isotopen nodig heeft om inkomsten te garanderen. Als de verkoop tegenvalt, is de business case niet positief. Om dit risico laag te houden, heeft ECN/NRG verkoopcontracten gesloten met afnemers voor de komende 5 jaar.

Als beheersmaatregelen zal er monitoring plaats vinden op over de voortgang van het investeringsprogramma en van de liquiditeitspositie en -vooruitzichten.

c- De lening bedraagt een krediet van maximaal € 82 mln. Het totaal risico voor de Staat is het maximum van de cash out voor de Staat. De cash out bestaat uit de uitbetaalde hoofdsom en de betaalde / verschuldigde basisrente. Het maximum bedraagt € 88,4 mln (ultimo 2017).

d- De leenovereenkomst is zo opgesteld dat deze daar waar mogelijk maximale zekerheid biedt aan het Rijk. ECN/NRG dient EZ elk kwartaal te informeren over de uitvoering van het Herstelplan en de vooruitzichten met betrekking tot de liquiditeitspositie. De lening wordt in tranches verstrekt.

vii. Welke premie wordt voorgesteld en hoeveel wordt doorberekend aan de eindgebruiker?

Er wordt een rente van 5,5% gevraagd. Dit is een markconforme rente die is gebaseerd op het adviesrapport hierover van PWC.

viii. Wat zijn de uitvoeringskosten van de regeling?

NVT

ix. Wat is de einddatum van het risico ?

De laatste terugbetaling is voorzien in medio 2023.

x. Hoe wordt de informatie die nodig is om de evaluatie (periodiek en na afloop) van de regeling uit te kunnen voeren verkregen?

In de leningovereenkomst zijn monitoringsbepalingen opgenomen. ECN/NRG dient EZ periodiek te informeren over de voortgang van het investeringsprogramma en van de liquiditeitspositie en –vooruitzichten.

xi. Begrotingsreserve

Er zal een begrotingsreserve worden ingesteld. Bij het sluiten van de lening zal in totaal 8% van de hoofdsom (door EZ namens de betrokken departementen) in de begrotingsreserve worden gestort.